

KONTAKTY

Úrad verejného zdravotníctva SR
 Odbor hygieny ŽP
 Trnavská cesta 52
 826 45 Bratislava
 Tel. 02 – 4928 4377
 Fax: 02 – 4444 2870
 e-mail: michal.jajcay@uvzsr.sk

www.sinphonie.eu

www.uvzsr.sk

Zameranie štúdie

Štúdia bude realizovaná v období od septembra 2011 do marca 2012 a bude pozostávať z nasledovných častí:

Monitoring životného prostredia:

- Meranie fyzikálnych ukazovateľov, chemických a biologických znečisťujúcich látok vo vnútornom ovzduší v troch triedach vo vybraných školách (a vo vonkajšom ovzduší v bezprostrednej blízkosti škôl). Meranie zahŕňa odbery 18 fyzikálnych a chemických parametrov (napr. ako formaldehyd, CO₂, úroveň vetrania) paralelne vykonaných vo vnútornom a vonkajšom ovzduší, meraných odborníkmi na životné prostredie s použitím špeciálnych prístrojov, ktoré nenarušia vyučovací proces.
- Odber vzoriek zo životného prostredia pre stanovenie mikróbov a alergénov (napr. v prachu vo vnútornom ovzduší). Ukazovatele plesňového a bakteriálneho znečistenia ovzdušia budú merané v usadenom prachu.

Hodnotenie zdravotného stavu:

- Dotazníky zamerané na sledovanie zdravotného stavu detí a učiteľov vo vybraných školách zahŕňajúce otázky týkajúce sa rodinnej anamnézy a domáceho prostredia.
- Vyšetrenie pľúcnych funkcií (spirometriu) budú vykonávať zdravotnícki pracovníci u všetkých detí zapojených do štúdie, po súhlase etickej komisie a so súhlasom rodičov.
- Testy na pozornosť a sústredenosť žiakov v triedach v rozpätí 15 až 20 min. vykonané pracovníkmi úradu v súčinnosti s učiteľmi po súhlase etickej komisie a so súhlasom rodičov.

Výsledky štúdie realizovanej v školách budú poskytnuté deťom, rodičom a zamestnancom školy vo forme správy v decembri 2012.

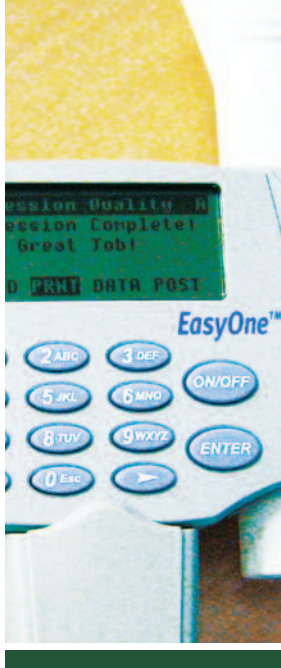
Spoluúčasť zamestnancov školy

Hladká a efektívna realizácia aktivít súvisiacich s realizáciou projektu bude závisieť od dobrej spolupráce medzi pracovníkmi vybraných škôl a odborníkmi na životné prostredie a zdravie. Spoluúčasť zamestnancov škôl významnou mierou prispieje k realizácii tohto medzinárodného európskeho výskumného projektu.

Čistý vzduch
 zdravé deti
 svetlejšia budúcnosť

sinphonie
 Schools Indoor Pollution and Health: Observatory Network in Europe

Životné prostredie a zdravie výzvou

Vzťah medzi stavom životného prostredia a jeho vplyvom na zdravie a duševnú pohodu získava čoraz väčšiu pozornosť v Európe od 80-tych rokov, keď Európske štáty začali realizovať proces na odstránenie najvýznamnejších environmentálnych hrozieb pre ľudské zdravie. Tento proces je riadený prostredníctvom ministerských konferencií, ktoré sa konajú každých päť rokov, a ktoré sú organizované Svetovou zdravotníckou organizáciou – Regionálnym centrom pre Európu (SZO pre Európu). Významným medzníkom v tomto procese bolo podpísanie Parnskej deklarácie o životnom prostredí a zdraví ministrami európskych členských štátov SZO v roku 2010. SZO tiež spolupracuje s Európskou komisiou, ktorá prijala šesťročný Európsky akčný plán pre životné prostredie a zdravie v roku 2004.

Zameranie na školy

Ľudia v Európe prežívajú viac ako 90 percent svojho času vo vnútornom prostredí budov. Keď si uvedomíme, že kvalita vnútorného ovzdušia (IAQ) je väčšinou horšia než kvalita vonkajšieho prostredia zistíme, že kvalita vnútorného ovzdušia má obrovský dopad na kvalitu života a zdravia.

Žiaci a zamestnanci trávajú väčšinu dňa v priestoroch školy. Zdravé školské prostredie môže preto priamo zlepšiť zdravie detí a podporovať efektívne učenie, ktoré prispieje k rozvoju zdravých a kvalifikovaných dospelých jedincov. Zlá kvalita ovzdušia v školách môže spôsobiť zdravotné problémy nielen u detí, ktoré sú omnoho citlivejšie na účinky znečistenia ovzdušia než dospelí, ale aj u učiteľov a ostatných zamestnancov školy.

Približne každé tretie európske dieťa v súčasnosti trpí bronchiálnou astmou alebo alergiou, pričom počet respiračných ochorení sa z roka na rok zvyšuje, a to najmä v strednej a juhovýchodnej Európe. V tejto súvislosti sa ukazuje naliehavou potreba riešiť znečistenie vnútorného ovzdušia v školách.

Ako sa projekt SINPHONIE potýka s výzvou?

SINPHONIE (Schools Indoor Pollution and Health: Observatory Network in Europe) je komplexným výskumným projektom zahŕňajúcim otázky zdravia, životného prostredia, dopravy a klimatických zmien s konečným cieľom zameraným na zlepšenie kvality ovzdušia v základných a materských školách. Projekt je realizovaný na základe kontraktu financovaného Direktoriátom Európskej komisie pre zdravie a ochranu spotrebiteľa (DG SANCO).

Na výskumnom projekte SINPHONIE celkovo spolupracuje 38 inštitúcií z oblasti životného prostredia a zdravia z 25 krajín Európy s cieľom znižovať a predchádzať respiračným ochoreniam spôsobeným znečistením vonkajšieho i vnútorného ovzdušia.

Zameraním na školy a zariadenia starostlivosti o deti, bude projekt SINPHONIE formulovať odporúčania pre zlepšenie environmentálnej politiky a nápravné opatrenia v školskom prostredí. Projekt SINPHONIE prispieva k chápaniu práva dýchať čistý vzduch v školách ako jedného zo základných práv človeka.

Metodika projektu SINPHONIE

V rámci projektu SINPHONIE bude vykonaná široká škála štúdií životného prostredia a zdravia, ktorých výsledky budú konfrontované s existujúcimi dostupnými informáciami s danej oblasti. Umožní to komplexné hodnotenie rizika, pokiaľ ide o vplyv kvality vnútorného ovzdušia v triedach na zdravie detí a ich výkonnosť.

Školské prostredie môže byť ovplyvnené veľkým množstvom faktorov, napr.: intenzívna doprava v okolí, spôsob vykurovania a vetrania (prirodzené alebo mechanické). Všetky tieto faktory je potrebné vziať do úvahy pri rozhodovaní o mieste, čase a metódach merania znečisťujúcich látok. Nakoľko okolie budov má zásadný vplyv na kvalitu vnútorného ovzdušia, je lokalita obzvlášť dôležitým kritériom pri výbere škôl zaradených do štúdie. Mal by preto zahŕňať školy v mestských aj vidieckych oblastiach, školy v čistom prostredí, v oblastiach s dopravou či v okolí priemyslu, aby ich bolo možné vzájomne porovnať.

Štúdiá bude realizovaná v zimných mesiacoch, počas vykurovania, ktoré má významný vplyv na úroveň znečistenia ovzdušia v interiéri.

Po dokončení štúdie budú vypracované odporúčania pre tvorcov politik, architektov, staviteľov, žiakov a školský personál, zamerané na zlepšenie kvality vnútorného ovzdušia v európskych školách.

